

MASARYKOVA UNIVERZITA

IPvV, IP a knihovny

6.12. 2013

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

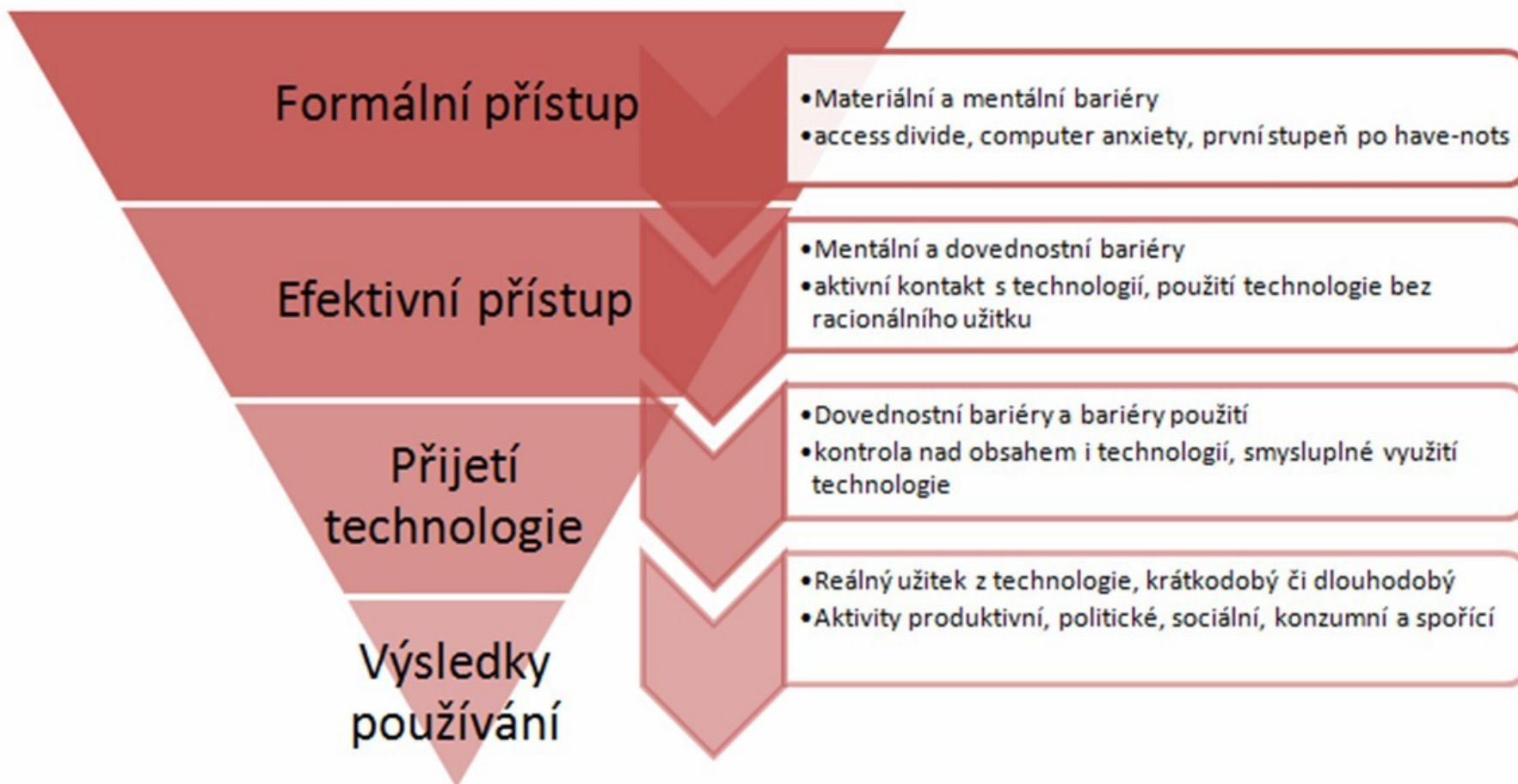
Konec semestru

- Hlaste se na termíny zkoušek v IS, počet termínů je konečný
- Před zkouškou je nutné mít splněny všechny úkoly
 - Kontrola na vás (poznámkový blok)
 - Pokud bude spěchat oprava, napište e-mail
- Počítejte s hodnocením = počet bodů v testu + počet bodů za týmový úkol - počet bodů za nedodržení termínů pro úkoly; pak hodnocení od nejlepšího, $F = 60\%$ nejlepšího a méně bodů

Digital Divide a řešení

- Definice DD v roce 1999: „...rozdíl mezi těmi s přístupem k novým technologiím a těmi bez...“ (NTIA, 1999)
- Primární (fyzický dle EU a ČSÚ) a sekundární DD
- eInclusion, eAccessibility

DD dle Bureše (2010)

Učení v dnešní společnosti

- ❏ Hlavní cíle CŽU dle Making a European area of lifelong learning a reality: aktivní občanství, osobní rozvoj, sociální inkluze a zaměstnanost
- ❏ Celoživotní učení: rozvoj ve všech směrech i formách (formální, neformální, informální), důraz na potřebu a motivaci k učení po celý život, koordinace zajištění možností pro všechny dospělé, zaměstnané i nezaměstnané (definice OECD z roku 2000)
- ❏ Všeživotní učení: učení by mělo probíhat ve všech způsoby, tj. bez ohledu na životní etapu, místo, čas a formu učení (rodina, volný čas, zaměstnání, komunita...) (A Memorandum on Lifelong Learning)

Informační gramotnost

- Schopnost efektivní práce s informacemi v současných podmínkách (vyhledávání, zpracování, uložení, hodnocení, vytváření...) X ICT gramotnost
- IG dnes klíčová pro profesní úspěch i prospěch celé společnosti, klíčové vlivy:
 - exponenciální nárůst informací, informačních médií a služeb
 - nárůst nástrojů pro vyhledávání a rozšiřování informací
 - nárůst změn v komunikačních vzorcích a chování
- Dle některých IG jiné předpoklady u generací (různá dělení)

Informační gramotnost

- Hlavní překážky růstu IG dle české vlády:
 - Nedostatečná motivace a nízké povědomí o možnostech ICT
 - Obava z prvních začátečnických kroků
 - Nízká dostupnost ICT produktů a služeb (cena)
 - Omezená dostupnost získání a udržení IG
- Nedostatek IG => digital divide - možný boj jen podporou LLL
- Školství - klíčové, nutné dát základy IG všem absolventům, ale i dospělým pomocí kurzů
- Knihovny - zajištění rovného přístupu k informacím a technologiím

Strategické dokumenty IP v ČR a vzdělávání

- 1999: Státní informační politika - základ pro SIPvV
- 2004: e-Česko 2006 - informační vzdělanost 1 ze 4 priorit
- 2005: Národní Lisabonský program 2005-2008 - priority pro vzdělávání:
 - Kurikulární reforma
 - Rozšířit přístup k vyššímu odbornému a VŠ vzdělání, podporovat prostupnost v terciárním vzdělávání
 - Zlepšit propojení systému počátečního a dalšího vzdělávání
 - Podporovat spolupráci zaměstnavatelů, vzdělávacích a odborně profesních institucí
 - Zvýšit informační vzdělanost

Koncepce SIPvV

- ❏ 2000, „nejde o nic menšího, než je vzdělávání 10 milionů obyvatel ČR a budoucnost této země“
- ❏ Primárně 2 oblasti zájmu:
 - ❏ Zajištění informační infrastruktury v celé vzdělávací soustavě, vč. dalšího a LLL
 - ❏ Vytvoření rámce pro integraci ICT do kurikulí na všech stupních
- ❏ 2003-2006 realizace SIPVZ s hlavními úkoly:
 - ❏ Informační gramotnost pedagogických pracovníků i žáků
 - ❏ Přístup k on-line a offline zdrojům
 - ❏ Infrastruktura
- ❏ 2008 Koncepce rozvoje informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání pro období 2009 -2013 „Škola pro 21.století“ => nákup počítačů, připojení, vzdělávání učitelů v oblasti ICT a informatiky

Koncepce SIPvV

- Připojování škol k internetu, PIK + vybavenost institucí ICT, IZ a vzdělávacím SW
- IG, integrace ICT do výuky
- Metodici ICT na školách
- LLL (pedagogové, knihovníci...)
- Všechny stupně a typy vzdělávání, vč. neformálního

2009 výzkum vybavenosti ZŠ (ČŠI)

☞ Vybavení:

- ☞ Na 1 PC 7,9 žáků
- ☞ 44 % PC starší 5 let
- ☞ 93,7 % Win XP a starší (9.8 % Win 98 a starší)
- ☞ O datových schránkách nic neví 60,8 % škol
- ☞ V 80,1 % inspektovaných hodin žádné využití ICT
- ☞ Většina škol dobře (ale draze) připojena k internetu

INDOŠ

- INDOŠ (neaktualizované)
- Součást vládních podpůrných opatření v 1. etapě SIPVZ
- 2001-2005, 3 620 škol vybraných MŠMT
- Spolupráce Český Telecom + AutoCont
- Finanční a materiální podpora státu v oblasti vybavování škol ICT a připojováním k Internetu
- Nedošlo na všechny školy

NPPG

- ⇒ 2003-2006, cílem umožnit začátečníkům osvojit si základní dovednosti při práci s PC v rámci LLL
- ⇒ 2-hodinové kurzy pro veřejnost v doprovodu lektorů
- ⇒ 100 Kč + 417 Kč MI ČR (celkem 30 mil./rok)
- ⇒ Nutná návaznost pro vyšší úrovně a objektivní hodnocení PC gramotnosti => certifikace [ECDL](#)
- ⇒ Více než 200 školících míst v ČR, celkem 190 000 proškolených (většina starší než 40 let, nejvíce 51-60, mnoho přihlásil zaměstnavatel), naprostá většina realizátorů kurzů komerční subjekty, chyběly knihovny

NPPG - obsah kurzů

- ⇒ Ovládání PC (zapínání, vypínání, myš, práce se soubory, složkami, okny...)
- ⇒ Texty v PC (editor, formátování, tisk)
- ⇒ Internet (připojení, základy vyhledávání, e-pošta)
- ⇒ Zvláštní kurzy pro zdravotně postižené = NPPG Handicap => eAccessibility a zaměstnatelnost, individuální přístup
- ⇒ Občan, úředník a PVS (řešení běžných životních situací, vyhledávání v zákonech, stránky úřadů a e-podpis)

Další projekty pro rozvoj IG a školství

- ❏ Primární a sekundární školství: vybavování, RVP, dílčí projekty (EU peníze školám => DUM)
- ❏ U3V: nejen základy, ale i aktivní život seniorů pomocí ICT
- ❏ Jednota školských informatiků: od 2002 organizovaná podpora pedagogů zabývajících se ICT ve vzdělávání a správců školních počítačových sítí
- ❏ Škola online: IS pro kompetní školní agendu
- ❏ Partneři ve vzdělávání (Partners in Learning): Microsoft primárně pro ZŠ, SŠ a učiliště; podpora infrastruktury i IG
- ❏ Knihovny: IVIG AKVŠ, IVU SDRUK, NAKLIV (mrtvý)

Strategie vzdělávací politiky ČR do 2020

- Zatím jen přípravné materiály, zapojována veřejnost (veřejná debata zahájena 17. 1. 2013 v NTK - doba kampaně Česko mluví o vzdělávání)
- Zásadní cíl LLL pro směřování vzdělávací politiky
- Hlavní cíle (optimálně po 2020):
 - Zlepšení výsledků žáků: znalosti, dovednosti i postoje => problém vývoje společnosti
 - Větší spravedlnost vzdělávání: „schopnost vzdělávacího systému vytvářet podmínky pro efektivní kompenzaci sociálních a jiných osobnostních znevýhodnění ve výuce a učení“
 - Posílení relevance školy jako společenské instituce: otevřena i možnost od školy k jiným formám vzdělávání

Změny systému vzdělávání do 2020

- ❏ Ne revoluce, patrná i předchozí evoluce => klíčová stabilita systému
- ❏ Intervence:
 - ❏ Lepší průchodnost v systému, vč. návratu do systému (souvislost s LLL)
 - ❏ Srozumitelnost cílů a podmínek vzdělávání pro důvěru všech (RVP málo konkrétní, požadavky na VŠ studenta při zvyšování počtů)
 - ❏ Podpora učitelů a učení: kvalita i prestiž
 - ❏ Odpovědné a efektivní řízení decentralizovaného systému: strategické řízení, koordinace, výzkum

Koncepce SIPvV a knihovny

- ⇒ Uznána nezastupitelná role knihoven
- ⇒ Knihovny - soustředěny informace i lidé schopní při jejich vyhledávání a zpracování kvalifikovaně poradit
- ⇒ Nelze podceňovat vzdělávací roli knihoven
- ⇒ Knihovní infrastruktura => „aby každý občan bez ohledu na věk, pohlaví, národnost, rasu, náboženskou příslušnost, jazyk, odborné a společenské postavení a bez ohledu na místo, v němž se nachází, měl otevřený přístup ke vzdělávání a informacím.“ (koncepte SIPvV)

PIK

- Začal 2004 (MI), prodlužován do 2007, 2012 (MV), na konci března 2013 podpora ukončena
- Více než 3000 veřejných knihoven
- Knihovna musela mít připravenou techniku a SW, důraz na bezpečnost připojení (požadavek na antivir)
- Hrazeno vysokorychlostní připojení na 36 měsíců, pak musí pokračovat
- Žadatel musel zajistit vyškolení obsluhy PC s internetem do 3 měsíců od instalace + CPU = centrální podpora uživatelů - pomoc při řešení problémů (tel. linka, e-mail)
- Přístup pro veřejnost nejméně v rozsahu provozní doby
- Za neoprávněné využívání (např. komerční účely) sankce => nelze požadovat poplatky za přístup k internetu

Koncepce rozvoje knihoven 2004-2010 - hl. cíl

- Prostřednictvím systému knihoven umožnit občanům rovný přístup k publikovaným dokumentům a dalším informačním zdrojům v jakékoliv formě
- Vytvářet informační infrastrukturu pro
 - Výchovu a celoživotní vzdělávání
 - Uspokojování kulturních zájmů občanů
 - Výzkumnou a vývojovou činnost
 - Podílet se na ekonomických aktivitách a nezávislém rozhodování jednotlivce

Koncepce rozvoje knihoven

- ❏ Formování knihovního systému (spolupráce na katalogu, službách, hl. specializovaných)
- ❏ Rovný přístup k VKIS (benchmarking, internetizace, LLL, sdílení IZ, využití knihoven pro e-government, komunitní role)
- ❏ Tvorba a zpracování knihovních fondů a IZ (financování akvizice, hl. pro výzkum, digitalizace katalogů)
- ❏ Ochrana a zpřístupnění kulturního dědictví (LTP tradičních i e-dokumentů, digitalizace)
- ❏ Rozvoj lidských zdrojů (LLL knihovníků, lepší mzdy, podpora zahraničních stáží a konferencí)

Infogram

- Portál pro informační gramotnost
- Vznik za podpory MŠMT ČR
- Realizace 2004-2010 v souladu s Konceptí
- Výsledek centralizovaného rozvojového projektu
Informační vzdělávání bez bariér: webový portál pro
rozvoj informační gramotnosti a podporu celoživotního
vzdělávání

Koncepce rozvoje knihoven ČR 2011-2014

- Předkladatel Ministerstvo kultury
- Vznik z formálních důvodů (konec předchozí koncepce), ale i obsahové změny
- Nutné zohlednit změny společnosti a ICT (internet = konkurence knihoven, rozvoj e-dokumentů...)

Idea - Klient říká:

- „V krásné, přívětivé a pohodlné knihovně
- rychle obsloužen příjemným, kvalifikovaným, očividně spokojeným a motivovaným personálem
- nebo z pohodlí domova
- bez ohledu na národnost či handicap,
- v kteroukoliv denní či noční dobu
- získám bezplatně požadovanou kvalitní službu“

Silný portál - základní stavební kámen

- Přístupu do celého systému knihoven
 - Pro knihovny => individuální služby klientům (např. sdílená katalogizace)
 - Pro samostatného uživatele (např. vyhledávání, objednávání)
 - Pro sdílení (indexaci) obsahu globálními vyhledávacími nástroji
- Všechny typy dokumentů v knihovnách (fyzické, digitalizované, placené EIZ, e-born...), vč. informací o nich (obsahy, obálky, citace v ISO, anotace, ověření dostupnosti, prolinkování, relevance k dotazu...)
- Informace o knihovnách (geografická identifikace, otevírací doba, akce, dle specializace, další služby...)

Další cíle

- ❏ Vybudovat rychlý a spolehlivý systém dodávání dokumentů - MVS, EDD (právní aspekty, pravidla pro knihovny...)
- ❏ Sdílení uživatelských identit (průkazy, registrace, ochrana OÚ)
- ❏ On-line platby za služby (mikroplatby, finanční vyrovnávání mezi knihovnami)
- ❏ Rychlé zpracování nových dokumentů na trhu (zpracování dokumentu při uvedení na trh, lepší spolupráce s nakladateli)

Co je ve strategii nového?

- Využití všech možností, které nabízí ICT
 - Masová digitalizace - dlouhodobá archivace
 - Integrace a propojení všech existujících zdrojů
- Myšlenka centrálních služeb
- Každá knihovna vstupem do systému a nabízí jeho služby
- Kvalitativně nová úroveň spolupráce
 - Katalogizace, sdílení služeb MVS, EDD
 - Stanovení odpovědností

DD a knihovny

- ☒ Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 - 2015:
 - ☒ Knihovny „se výrazně podílejí na snížení dopadu digitální propasti (digital divide), který existuje mezi těmi, kteří mají, a těmi, kteří nemají přístup k informačním technologiím nebo jsou digitálně negramotní.“
 - ☒ Statistika PIK - při vydání připojeno 3224 knihoven
- ☒ Mnoho kurzů, hl. pro seniory, děti, handicapované, nezaměstnané, romskou minoritu

Doporučuji navštívit

- [Europeana](#)
- [Digital Preservation Europe](#)
- [Národní digitální knihovna](#)
 - [Seznam zahraničních digitálních knihoven v EU](#)
 - [Projekty pro ochranu digitalizací](#)
- [Scirus](#)
- [Evropská knihovna](#)
- [Co po nás zbude](#)

9. Úkol - inovace IPvV

- Navrhněte inovaci IPvV
 - Libovolná úroveň, forma, prostředí, rozsah
 - Relizovatelné (ne realizované)
 - Dosud neexistující (ani APLS)
- Rozsah 1/2-1 normostrana
 - Téma, cíl
 - Forma, metoda
 - Způsob pojetí (rozepsat, co na návrhu je inovativní)
- Odevzdávárna

Zdroje

- ☒ BRUNOVSKÁ, I. Spolupráce EU a ČR v oblasti vzdělávání pro informační společnost. Brno: Masarykova univerzita, Ústav české literatury a knihovnictví, 2006. 87 s. Vedoucí diplomové práce: Mgr. Simona Škarabelová, Ph.D.
- ☒ BUREŠ, Roman. Digital Divide. Brno, 2010. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/218957/fss_b_b2/Bures_bakalarska_prace.doc. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Mgr. Jakub Macek.
- ☒ Ikaros, redakce. Informační generace: změna, nebo kontinuita? (David Bawden) Ikaros [online]. 2009, roč. 13, č. 5/2 [cit. 2010-09-29]. Dostupné z: <http://www.ikaros.cz/informacni-generace-zmena-nebo-kontinuita-david-bawden>
- ☒ Informační materiál k přípravě Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020. Vzdělávání 2020 [online]. Praha, 2013 [cit. 2013-11-08]. Dostupné z: http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/podkladovy_dokument_kulaty_stul.pdf
- ☒ [Koncepce rozvoje knihoven 2004-2010](#)
- ☒ Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 - 2015 včetně internetizace knihoven. Praha: Vláda ČR, 2011. 43.s. Dostupné z: http://www.mkcr.cz/assets/literatura-a-knihovny/Koncepce_rozvoje_knihoven_2011-2015.pdf
- ☒ Making a European Area of Lifelong Learning a Reality: Commission Communication. Brussels, EC November 2001.
- ☒ [A Memorandum on Lifelong Learning](#), EC 2000.
- ☒ Národní lisabonský program 2005-. Ministerstvo vnitra ČR [online]. 2005 [cit. 2013-11-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/nar-progr-ref-pdf.aspx>
- ☒ National Telecommunications and Information Administration (NTIA). Falling through the Net: Defining the Digital Divide. Washington: US Department of Commerce [online]. [1999] [cit. 2013-10-11]. Dostupné z: <http://www.ntia.doc.gov/ntiahome/fttn99/contents.html>
- ☒ Pitner, Tomáš. Státní informační politika ve vzdělávání - cíle a postupy: Co pro realizaci SIPVZ nabízí Fakulta informatiky Masarykovy univerzity v Brně? Příspěvek přednesený na semináři „Příprava škol na státní informační politiku ve vzdělávání“ Znojmo, 23.11.2000
- ☒ Škola pro 21. století: Akční plán pro realizaci „Koncepce rozvoje informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání pro období 2009 - 2013“ (usnesení vlády č. 1276/2008). Vzdělávání 2020 [online]. 2009 [cit. 2013-11-08]. Dostupné z: http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/knihovna-koncepci/rozvoj-ict/akcni_plan_skola_21.pdf
- ☒ Úroveň ICT v základních školách v ČR. Česká školní inspekce ČR [online]. 2009 [cit. 2013-11-08]. Dostupné z: www.csicr.cz/getattachment/a74c406a-74be-484e-a285-ea19c9cb0662
- ☒ Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci v roce 2011 [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011. [cit. 2013-11-08]. 52 s. ISBN: 978-80-250-2129-3. Dostupný z WWW: [http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/510025FD70/\\$File/970111.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/510025FD70/$File/970111.pdf)

MASARYKOVA UNIVERZITA

Děkuji za pozornost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ